

ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΟΔΗΓΙΕΣ ΣΤΟΥΣ ΜΙΓΑΔΙΚΟΥΣ ΑΡΙΘΜΟΥΣ

Επιμέλεια: Χρηματόπουλος Παναγιώτης

- 1) Πρέπει ο μαθητής να κάνει με ευχέρεια πράξεις σε αλγεβρικές παραστάσεις που περιέχουν μιγαδικούς αριθμούς.
- 2) Πρέπει ο μαθητής να καταλάβει ότι ο αριθμός $z = \alpha + \beta i$ είναι μιγαδικός αριθμός σε κανονική μορφή μόνο όταν γνωρίζει ότι οι αριθμοί α και β είναι πραγματικοί οπότε ο συζυγής αυτού είναι $\bar{z} = \alpha - \beta i$ και το μέτρο αυτού είναι $|z| = \sqrt{\alpha^2 + \beta^2}$. Επομένως οι κάτωθι προτάσεις :
 - α) Αν $z = \alpha + \beta i$ τότε $\bar{z} = \alpha - \beta i$
 - β) Αν $z = \alpha + \beta i$ τότε $|z| = \sqrt{\alpha^2 + \beta^2}$ είναι λανθασμένες, για να είναι σωστές πρέπει να γνωρίζουμε ότι $\alpha, \beta \in R$
- 3) Από την Θεωρία γνωρίζουμε ότι αν $z = \alpha + \beta i$ με $\alpha, \beta \in R$ τότε ισχύουν $z + \bar{z} = 2\alpha$ και $z - \bar{z} = 2\beta i$. Αυτοί οι τύποι μπορούν να χρησιμοποιηθούν και με την μορφή $\operatorname{Re}(z) = \frac{z + \bar{z}}{2}$ και $\operatorname{Im}(z) = \frac{z - \bar{z}}{2i}$
- 4) Όταν θέλουμε να αποδείξουμε ότι :
 - α) Αν θέλω να δείξω ότι ένας μιγαδικός αριθμός z είναι πραγματικός τότε χρησιμοποιώ έναν από τους παρακάτω τρόπους.
 - Αποδεικνύω ότι $\bar{z} = z$
 - Μετατρέπω τον $z = w + \bar{w}$
 - Θέτω $z = x + yi, x, y \in R$ και μετά από πράξεις καταλήγω $y = 0$
 - β) Αν θέλω να δείξω ότι ένας μιγαδικός αριθμός z είναι φανταστικός τότε χρησιμοποιώ έναν από τους παρακάτω τρόπους.
 - Αποδεικνύω ότι $\bar{z} = -z$
 - Μετατρέπω τον $z = w - \bar{w}$
 - Θέτω $z = x + yi, x, y \in R$ και μετά από πράξεις καταλήγω $x = 0$
- 5) Κατά την επεξεργασία κάποιων αλγεβρικών παραστάσεων που περιέχουν τους μιγαδικούς αριθμούς z_1, z_2 εμφανίζεται η παράσταση $z_1 \bar{z}_2 + \bar{z}_1 z_2$. Θα πρέπει να γνωρίζουμε ότι αυτή είναι πραγματικός αριθμός διότι $z_1 \bar{z}_2 + \bar{z}_1 z_2 = \overline{z_1 \bar{z}_2 + \bar{z}_1 z_2} \in R$ ως άθροισμα συζυγών .
 Ισχύει η ισότητα: $z_1 \bar{z}_2 + \bar{z}_1 z_2 = 2[\operatorname{Re}(z_1) \cdot \operatorname{Re}(z_2) + \operatorname{Im}(z_1) \cdot \operatorname{Im}(z_2)]$ (να δειχθεί)
- 6) Αντίστοιχα με το (5) η παράσταση $z_1 \bar{z}_2 - \bar{z}_1 z_2$ είναι φανταστικός αριθμός διότι $z_1 \bar{z}_2 - \bar{z}_1 z_2 = \overline{z_1 \bar{z}_2 - \bar{z}_1 z_2}$ ως διαφορά συζυγών.
 Ισχύει η ισότητα : $z_1 \bar{z}_2 - \bar{z}_1 z_2 = -2[\operatorname{Re}(z_1) \cdot \operatorname{Im}(z_2) - \operatorname{Im}(z_1) \cdot \operatorname{Re}(z_2)]i$ (να δειχθεί)
- 7) Πρέπει ο μαθητής όταν γνωρίζει τις εικόνες A και B των μιγαδικών z_1, z_2 στο μιγαδικό επίπεδο να μπορεί να βρίσκει τις εικόνες των $z_1 + z_2$ και $z_1 - z_2$ με τον κανόνα του παραλληλογράμμου.
- 8) Λύση εξίσωσης με άγνωστο τον μιγαδικό z :
 - α) αν η εξίσωση περιέχει μόνο τον z και δυνάμεις αυτού τότε λύνεται κατά τα γνωστά (αν είναι πρώτου βαθμού κάνουμε πράξεις, χωρίζουμε γνωστούς από αγνώστους, αναγωγές και διαιρούμε με τον συντελεστή του αγνώστου, αν είναι δευτέρου βαθμού με διακρίνουσα και αν είναι ανωτέρου βαθμού με παραγοντοποίηση)

β) αν η εξίσωση εκτός από τον z περιέχει τον \bar{z} ή το $|z|$ τότε αντικαθιστώ $z = x + yi, x, y \in R$, βρίσκω τους πραγματικούς x και y και μετά τον z . Σε κάποιες περιπτώσεις μπορεί να λυθεί και χωρίς αντικατάσταση, χρησιμοποιώντας τις ιδιότητες του μέτρου.

- 9) **Σε θέματα γεωμετρικών τόπων:** Όταν ζητούμε να βρούμε τον γεωμετρικό τόπο ενός μιγαδικού z βασική προϋπόθεση είναι να γνωρίζουμε την ιδιότητα του. Η ιδιότητα αυτή συνήθως είναι ισότητα που περιέχει τον z σαν μεταβλητή και άλλους σταθερούς γνωστούς αριθμούς. Στα θέματα αυτά προσέχω πρώτα αν η ιδιότητα είναι της μορφής α) $|z - z_0| = \rho > 0$ ή

β) $|z - z_1| = |z - z_2|$ που είναι γνωστοί από την θεωρία του βιβλίου.

Αν δεν είναι αυτής της μορφής τότε θέτουμε $z = x + yi, x, y \in R$ και το αντικαθιστούμε στην ιδιότητα. Μετά από μια διαδικασία πράξεων καταλήγουμε σε μία από τις παρακάτω ισότητες.

- 1) $x = \alpha \in R$ (κατακόρυφη ευθεία)
- 2) $y = \beta \in R$ (οριζόντια ευθεία)
- 3) $ax + by + \gamma = 0$ (πλάγια ευθεία)
- 4) $(x - x_0)^2 + (y - y_0)^2 = \rho^2$ (κύκλος με κέντρο $K(x_0, y_0)$ και ακτίνα ρ)
- 5) $x^2 + y^2 + ax + by + \gamma = 0$ (κύκλος με κέντρο $K\left(-\frac{\alpha}{2}, -\frac{\beta}{2}\right)$ και ακτίνα

$$\rho = \frac{\sqrt{\alpha^2 + \beta^2 - 4\gamma}}{2}$$

$$6) \frac{x^2}{\alpha^2} + \frac{y^2}{\beta^2} = 1 \quad (\text{έλλειψη})$$

$$7) \frac{x^2}{\alpha^2} - \frac{y^2}{\beta^2} = 1 \quad (\text{υπερβολή})$$

- 10) Όταν έχω δεδομένο ότι $|z| = \alpha > 0$ τότε κάνουμε την εξής επεξεργασία:

$$|z|^2 = \alpha^2 \Rightarrow z \cdot \bar{z} = \alpha^2 \Rightarrow \bar{z} = \frac{\alpha^2}{z}. \text{ Ειδικότερα αν } \alpha = 1 \text{ τότε } \bar{z} = \frac{1}{z}$$

- 11) Η τριγωνική ανισότητα $\left| |z_1| - |z_2| \right| \leq |z_1 - z_2| \leq |z_1| + |z_2|$ χρησιμοποιείτε συνήθως όταν θέλουμε να αποδείξουμε μια ανισότητα (συνήθως διπλή)

Τα παραπάνω αποτελούν βασικές γνώσεις στους μιγαδικούς αριθμούς και σε συνδυασμό με την απόκτηση κάποιας εμπειρίας στη λύση ασκήσεων, δίνουν στο μαθητή την δυνατότητα, να μπορεί να λύνει ασκήσεις στα πλαίσια των απαιτήσεων για τις γενικές εξετάσεις.